

YKSITYISESTÄ ELINKEINONHARJOITAJASTA OSAKEYHTIÖKSI

Case: Yritys X

Ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö

Visamäki, liiketalouden koulutusohjelma

Kevät 2017

Roosa Kortnesniemi

Liiketalouden koulutusohjelma
Visamäki

Tekijä Roosa Kortnesniemi **Vuosi** 2017

Työn nimi Yksityisestä elinkeinonharjoittajasta osakeyhtiöksi

TIIVISTELMÄ

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, miten yrityksen yritysmuoto muutetaan yksityisestä elinkeinonharjoittajasta osakeyhtiöksi. Taustalla oli työn toimeksiantajan Yritys X:n mahdollinen tarve tiedolle lähitulevaisuudessa. Lisäksi opinnäytetyössä selvitettiin, olisiko muutos järkevä Yritys X:lle yrityksen pohtimana ajankohtana.

Teoreettinen viitekehys muodostui eri yritysmuotojen monipuolisesta esittelystä sekä yritysmuodon muutoksien tarkastelusta eri näkökulmista. Teoriaosuutta painotettiin koskemaan opinnäytetyön aiheen mukaisesti yksityistä elinkeinonharjoittajaa ja osakeyhtiötä sekä muutosta niiden välillä.

Tutkimuksellinen osuus toteutettiin laadullisena tutkimuksena ja tiedonkeruumenetelmäksi valittiin teemahaastattelu. Haastattelujen avulla kartoitettiin Yritys X:n nykytilannetta ja tulevaisuuden suunnitelmia, mahdollisuuksia ja uhkia koskien mahdollista yritysmuodon muutosta yrittäjän ja yrityksen kirjanpitäjän näkökulmista.

Opinnäytetyön tuotoksena saatiin monipuolinen selvitys työn aiheena olevan muutoksen vaiheista sekä huomioonotettavista seikoista. Tämän sekä tutkimustulosten perusteella saatiin selville, ettei Yritys X:n ole vielä opinnäytetyön tekohetkellä kannattavaa muuttaa yritysmuotoa. Muutos on kuitenkin täysin mahdollista toteuttaa ja siihen voidaan kannustaa yrityksen osoittaessa talouskasvun merkkejä.

Avainsanat yritysmuodot, osakeyhtiö, yksityinen elinkeinonharjoittaja, yrittäjyys, yritysjärjestelyt

Sivut 36 sivua, joista liitteitä 3 sivua

Degree Programme in Business Administration
Visamäki

Author Roosa Kortnesniemi **Year** 2017

Subject From a sole proprietor to a limited company

ABSTRACT

The purpose of this thesis was to find out how the form of business is changed from a sole proprietor to a limited company. The thesis was commissioned by an enterprise which is referred in this thesis as Company X. Company X possibly needs information about this change in the near future. In addition, it was analyzed whether the change was reasonable for Company X at the time considered.

The theoretical framework was formed of a diverse presentation about different forms of business and of an analysis about changes in forms of business from various perspectives. Based on the subject of this thesis, the theoretical framework was written to emphasize especially the sole proprietor and the limited company and the change between them.

The research in this thesis was carried out as a qualitative research and the method for the data acquisition was chosen to be a theme interview. With the interviews, the present situation, the plans for the future and the opportunities and threats about the possible change in the form of business in Company X were surveyed. The interviews were targeted to the entrepreneur and to the accountant at Company X.

The result of this thesis was a versatile report about the phases in the change between a sole proprietor and a limited company. With the report and the research results, it was found out that at the moment of writing this thesis, it was not yet reasonable to change the form of business in Company X. However, the change is fully possible to be implemented and it can be encouraged when the business gives signals of economic growth.

Keywords form of business, limited company, sole proprietor, entrepreneurship, corporate transaction

Pages 36 pages including appendices 3 pages

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
1.1	Opinnäytetyön tausta ja tavoitteet.....	1
1.2	Opinnäytetyön rakenne	2
1.3	Tutkimuskysymykset ja -menetelmät	3
2	YRITYSMUODOT.....	4
2.1	Yksityinen elinkeinonharjoittaja.....	4
2.1.1	Vastuut	4
2.1.2	Yrityksen perustaminen.....	5
2.1.3	Kirjanpito	5
2.1.4	Verotus	6
2.2	Osakeyhtiö.....	6
2.2.1	Vastuut	7
2.2.2	Yrityksen perustaminen.....	7
2.2.3	Osakkeet	8
2.2.4	Kirjanpito ja tilintarkastus	8
2.2.5	Verotus	9
2.3	Muista yritysmuodoista	10
2.3.1	Avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö.....	10
2.3.2	Osuuskunta.....	11
3	YRITYSMUODON MUUTOKSET	12
3.1	Lainsäädäntö	12
3.2	Kirjanpito	13
3.3	Verotus.....	15
3.4	Käytännön toimenpiteet	16
4	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	19
4.1	Tutkimusmenetelmät.....	19
4.2	Teemahaastattelut	19
4.3	Haastattelujen suunnittelu ja toteutus.....	20
5	HAASTATTELUJEN TULOKSET	22
5.1	Yrityksen nykytila	22
5.2	Tavoitteet ja mahdollisuudet tulevaisuudessa	22
5.3	Muutos osakeyhtiöksi	23
5.4	Käytännön kysymykset muutostilanteessa.....	24
5.5	Tulosten yhteenveto	25
6	JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	27
6.1	Johtopäätökset.....	27
6.2	Opinnäytetyön toteutus.....	28
6.3	Jatkokehitys.....	30
	LÄHTEET.....	31

Liitteet

- Liite 1 Haastattelurunko yrittäjän haastatteluun
- Liite 2 Haastattelukirje kirjanpitäjälle
- Liite 3 Lisäkysymykset haastatteluihin

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää, miten yritysmuotoa muutetaan yksityisestä elinkeinonharjoittajasta osakeyhtiöksi ja mitä kaikkea muutoksen aikana tulee ottaa huomioon. Taustalla on toimeksiantajayrityksen tarve kyseiselle tiedolle mahdollisesti jo lähitulevaisuudessa. Opinnäytetyössä selvitetään myös, onko muutos toimeksiantajayrityksen kohdalla järkevä opinnäytetyön kirjoitushetkellä vuodenvaihteessa 2016–2017.

Opinnäytetyön toimeksiantajana toimii nimettömäksi jäävä yritys, johon viitataan tässä työssä nimellä Yritys X. Yritys X on tällä hetkellä yksityisenä elinkeinonharjoittajana toimivan nuoren yrittäjän omistama palveluyritys Kanta-Hämeessä. Yritys on perustettu vuonna 2015, ja se työllistää tällä hetkellä yrittäjän lisäksi yhden työntekijän. Kyseessä on siis tuore pienyritys, joka ottaa mielellään vastaan kaiken avun liiketoiminnan kehittämisessä.

Yritys X:n ensimmäinen tilikausi vuonna 2015 oli neljän kuukauden mittainen ja liikevaihtoa syntyi 37 867,43 euroa. Vuonna 2016 syyskuun loppuun mennessä liikevaihtoa oli kertynyt 98 835,50 euroa ja yrityksen kirjanpitäjän arvio koko vuoden 2016 liikevaihdosta on n. 162 000 euroa.

1.1 Opinnäytetyön tausta ja tavoitteet

Yritys X on antanut tämän opinnäytetyön tekijälle toimeksiannoksi selvittää, miten yritysmuodon muutos osakeyhtiöksi toimii käytännössä. Lisäksi toimeksiantaja haluaa tietää, onko muutos kyseisessä yrityksessä kannattava ja jos on, mikä ajankohta muutokselle olisi paras. Ajankohtaisuutta lisää yrityksen kirjanpitäjän ja pankkiyhteyshenkilön ehdotukset pohtia osakeyhtiötä yritysmuotona jo lähitulevaisuudessa yrityksen nykyisen liikevaihdon perusteella. Lisäksi toimeksiantajayrityksellä on hyvin sujuneen ensimmäisen toimintavuoden jälkeen aika ottaa askel eteenpäin.

Aihe on ajankohtainen ja tärkeä myös valtakunnallisesti. Suomessa työttömyys on ollut jo vuosia kasvussa: esimerkiksi vuonna 2015 työttömyysaste oli 9,4 %, mikä on 0,7 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuonna 2014 (Tilastokeskus 2016). Yrittäjyyteen on siis hyvä päästä kannustamaan, mutta yrittäminen Suomessa kuitenkin nähdään usein liian byrokraattisena ja vaikeana työllistymisen vaihtoehtona. Tällä opinnäytetyöllä voidaan osoittaa, ettei työn aiheena oleva yritysmuodon muutos ole niin vaikea ja monimutkainen asia kuin aluksi voisi kuvitella. Uuden yrityksen perustajan ei perustamisvaiheessa tarvitse päättää

lopullisesti yritysmuotoa, vaan sen muutos on tulevaisuudessa täysin mahdollista.

Opinnäytetyön tekijän oma kiinnostus aiheeseen kumpuaa mielenkiinnosta yrittäjyyttä kohtaan sekä mahdollisesta itsensä työllistämisestä yrittäjänä tulevaisuudessa. Lisäksi tekijällä on mielenkiintoa Suomen lainsäädäntöä kohtaan ja halua saada yrittäjyys näkymään yhtenä hyvänä vaihtoehtona työllistyä Suomessa.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on tuoda toimeksiantajayritykselle tärkeää ja hyödynnettävää tietoa yrityksen jatkokehitykseen. Pienyrittäjä on usein, kuten tässäkin tapauksessa, kiireinen oman ja yrityksen arjen keskellä. Tällä opinnäytetyöllä voidaan tuoda helpotusta yrittäjän arkeen ja madaltaa kynnystä tehdä suuriakin muutoksia yrityksen toimintaan tulevaisuudessa ja täten päästä kehittämään yrityksen toimintaa eteenpäin.

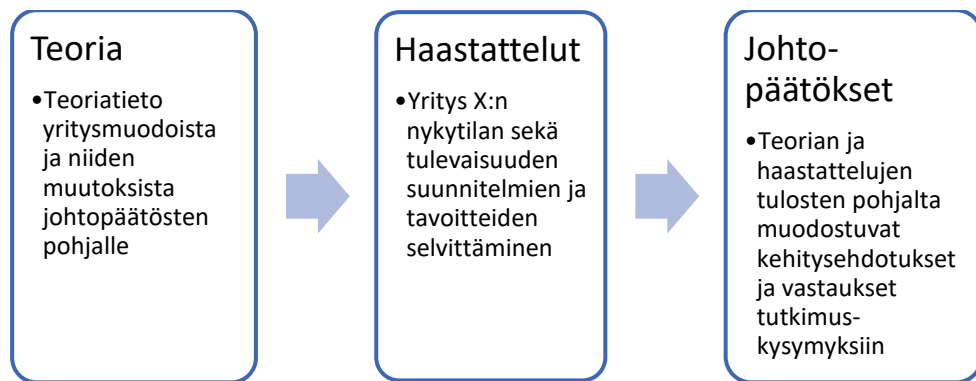
Koska tarkoituksena on saada hyvä kokonaisvaltainen kuva yritysmuodon muutostilanteesta, tarkastellaan yritysmuodon muutoksia monipuolisesti eri näkökulmista. Pois on rajattu muiden kuin opinnäytetyön nimen ”Yksityisestä elinkeinonharjoittajasta osakeyhtiöksi” mukaisten yritysmuodon muutosten tarkempi käsittely, sillä monissa yritysmuodon muutostilanteissa on toisistaan paljonkin eroavia seikkoja ja näiden tarkastelu voisi johtaa opinnäytetyön sivuraiteille. Yksityisen elinkeinonharjoittajan vaihtoehtoja muuttaa yritysmuotoa ovat osakeyhtiön lisäksi avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö, joita teoriaosuudessa hieman sivutaan.

1.2 Opinnäytetyön rakenne

Opinnäytetyön teoreettinen viitekehys käsittelee työn aihetta ”yksityisestä elinkeinonharjoittajasta osakeyhtiöksi” kokonaisvaltaisesti. Ensimmäisessä teorialuvussa 2 käsitellään kattavasti erityisesti tätä opinnäytetyötä koskettavia yritysmuotoja yrityksen perustamisesta kirjanpitoon ja verotuksellisiin seikkoihin. Lisäksi sivutaan henkilöyhtiöitä sekä osuuskuntaa yritysmuotovaihtoehtoina. Luvussa 3 mennään syvemmälle yritysmuotojen muutoksiin lainsäädännön, kirjanpidon ja verotuksen kautta. Tätäkin lukua painotetaan käsittelemään muutosta yksityisestä elinkeinonharjoittajasta osakeyhtiöksi.

Teoreettisen viitekehysten jälkeen tutustutaan haastattelujen avulla tarkemmin toimeksiantajayrityksen nykytilaan sekä mahdollisuuksiin ja motiiveihin siirtyä osakeyhtiömuotoon tulevaisuudessa. Teemahaastatteluihin vastaavat toimeksiantajayrityksen omistaja sekä kirjanpitäjä, jotta yrityksen nykytilasta saadaan sekä talouden että yrityksen arjen toiminnan näkökulma. Luku 4 käsittelee haastattelujen suunnittelua ja toteuttamista ja luvussa 5 käydään haastatteluaineisto läpi.

Johtopäätösosuuudessa luvussa 6 muodostetaan haastattelujen ja teoriaosuuden pohjalta Yritys X:lle kehitysehdotukset yrityksen kehittämistä varten yritysmuodon muutoksen näkökulmasta. Johtopäätöksissä päästään vastaamaan tämän opinnäytetyön tutkimuskysymyksiin. Kuva 1 havainnollistaa opinnäytetyön tavoitteiden muodostumista rakenteen avulla.

Kuva 1. Opinnäytetyön rakenne.

1.3 Tutkimuskysymykset ja -menetelmät

Opinnäytetyön tavoitteisiin päästään vastaamalla päättämiskysymykseen: ”Miten yritysmuodon muutos yksityisestä elinkeinonharjoittajasta osakeyhtiöksi tapahtuu?” Koska tutkimuskysymys on laaja, siihen voidaan työn tavoitteiden mukaisesti vastata kokonaisvaltaisesti ja monipuolisesti eri näkökulmista. Työn teoriaosiossa tutkimuskysymykseen etsitään vastauksia ajantasaisesta kirjallisuudesta sekä muista lähteistä.

Opinnäytetyön alakysymys on seuraava: ”Onko yritysmuodon muuttaminen osakeyhtiöksi järkevää juuri nyt Yritys X:n tapauksessa?” Alatutkimuskysymyksen avulla päästään lähemmäs toimeksiantajayritystä ja siihen päästään vastaamaan teoreettisen viitekehyksen lisäksi haastattelujen tuloksia hyödyntämällä.

Tämän opinnäytetyön tutkimusosuus toteutetaan laadullisena tutkimuksena, jonka tiedonkeruumenetelmänä käytetään teemahaastattelua. Laadullisella tutkimusotteella päästään tarkastelemaan opinnäytetyön aihetta syvällisesti ja teemahaastattelu sopii vain kahden henkilön, Yritys X:n yrittäjän sekä kirjanpitäjän, erisältöisiin haastatteluihin hyvin. Tutkimusosiossa opinnäytetyön tutkimuskysymystä sovelletaan toimeksiantajayrityksen tilanteeseen ja haetaan vastauksia erityisesti alatutkimuskysymykseen. Tutkimus- ja tiedonkeruumenetelmistä sekä niiden valintaperusteluista lisää luvussa 4.

2 YRITYSMUODOT

Yrityksen perustamisvaiheessa yksi tärkeimmistä kysymyksistä on yritysmuodon valinta. Suomessa erilaisia yritysmuotovaihtoehtoja on useita, ja niillä kaikilla on omat tavoitteensa ja ominaisuutensa. Yritysmuotoa valitessa tuleekin pohtia tarkoin yrityksen toimintaa eri näkökulmista, jotta paras mahdollinen vaihtoehto löytyy.

2.1 Yksityinen elinkeinonharjoittaja

Yksityisenä elinkeinonharjoittajana yritystoiminnan aloittaminen on melko helppoa ja suosittua. Tästä kertoo jo Patentti- ja rekisterihallituksen (2016a) tilasto rekisteröidyistä uusista yrityksistä: vuosittain yksityinen elinkeinonharjoittaja komeilee tilaston ykkössijalla.

Yksityinen elinkeinonharjoittaja on elinkeinoa harjoittava luonnollinen henkilö. Käytännössä kaikissa muissa yritysmuodoissa elinkeinoa harjoitetaan yhteisinä. Yksityisestä elinkeinonharjoittajasta voidaan puhua niin yksityisyrittäjänä, yksityisliikkeenä kuin yksityisyrittäjänäkin. Arkikielessä käytetään paljon myös toiminimi-sanaa yksityistä elinkeinonharjoittajaa tarkoittamassa, mutta juridisesti toiminimi tarkoittaa yrityksen toiminnassaan käyttämää muista erottuvaa toiminimeä, joka on joko rekisteröity kaupparekisteriin tai vakiinnutettu käyttöön. (Suojanen, Savolainen & Vanhanen 2008, 111–112.)

Yksityinen elinkeinonharjoittaja voi olla joko liikkeen- tai ammatinharjoittaja. Juridisesti näiden asemassa ei ole lainkaan eroa. Käytännöllisesti katsoen ammatinharjoittaja harjoittaa elinkeinotoimintaa, joka keskeisesti perustuu hänen omaan osaamiseensa ja ammattitaitoonsa, eikä hänellä ole omaa toimitilaa. Liikkeenharjoittajan harjoittama elinkeinotoiminta taas on laajempaa ja siihen liittyy nimen mukaisesti oma liiketila. (Karttunen, Laasanen, Sippel, Uitto & Valtonen 2015, 420.)

2.1.1 Vastuut

Erillistä juridista organisaatiota ei tarvita yksityisenä elinkeinonharjoittajana toimimiseen. Kaikki yrityksen omaisuus on myös elinkeinonharjoittajan henkilökohtaista välitöntä omaisuutta, ja kaikki sitoumukset koskien yritystä koskevat myös häntä itseään. (Villa, Ossa & Saarnilehto 2007, 21.) Käytännöllisesti katsoen henkilö, joka toimii yksityisenä elinkeinonharjoittajana, on siis itse oma yrityksensä.

Yksityinen elinkeinonharjoittaja vastaa henkilökohtaisesti myös yrityksen veloista. Vastuu on voimassa niin kauan kuin velkaa on jäljellä, joten mahdollinen yritystoiminnan päättyminen ei vaikuta

velkojenmaksuvastuuseen. Vastuu ja valta ulottuvat myös kaikkeen muuhun yrityksen toimintaan: yksityinen elinkeinonharjoittaja tekee toimintaan liittyvät päätökset itse ja edustaa yritystään oikeustoimia, kuten sopimuksia, tekemällä. (Suojanen ym. 2008, 135–136.)

2.1.2 Yrityksen perustaminen

Kaupparekisteriin ilmoittautuminen ei yksityisenä elinkeinonharjoittajana toimintaa aloittaessa ole aina pakollista, mutta rekisteröidyttävä on luvanvaraista elinkeinoa harjoittaessa; tai jos toimintaa varten on pysyvä toimipaikka; tai jos palveluksessa on muita henkilöitä kuin avopuoliso tai alaikäinen lapsi tai lapsenlapsi. Vaikkei velvollisuutta ilmoittautua olisi, sen voi kuitenkin tehdä saadakseen esimerkiksi suojaa yrityksen nimelle. (Patentti- ja rekisterihallitus 2016b.)

Patentti- ja rekisterihallituksen (2016b) ohjeiden mukaisesti menetellen kaupparekisteriin ilmoittautuminen, ja täten yritystoiminnan alkaminen yksityisenä elinkeinonharjoittajana, on yksinkertaista. Ilmoittautuminen tapahtuu täyttämällä lyhyen yksityisen elinkeinonharjoittajan perustamisilmoituksen Y3 sekä henkilötietoilmoituksen, jotka postitetaan Patentti- ja rekisterihallitukselle. Liitteeksi vaaditaan vielä kuitti 110 €:n käsittelymaksusta. Samalla perustamisilmoituksella voidaan ilmoittautua myös ennakkoperintä- ja työnantajarekistereihin sekä arvonlisäverovelvolliseksi.

2.1.3 Kirjanpito

Yritystoiminnan alettua astuu yksityisellä elinkeinonharjoittajalla voimaan kirjanpitovelvollisuus liiketoiminnasta. Yrittäjä voi vapaasti käyttää liiketoiminnasta saamia tuloja yksityistaloudessaan. (Villa ym. 2007, 21–22.) Tätä yrityksestä otettua rahaa tai muuta omaisuutta kutsutaan yksityiskäytöksi, ja nämä on kirjattava yrityksen kirjanpitoon selvästi. Yksityisellä elinkeinonharjoittajalla ei ole lakisääteistä tilintarkastusvelvollisuutta kuten muilla yritysmuodoilla. (Suojanen ym. 2008, 136.)

Luonnollisella henkilöllä ei ole velvollisuutta pitää kahdenkertaista kirjanpitoa, mikäli enintään yksi seuraavista ehdoista täyttyy: "1) taseen loppusumma ylittää 100 000 euroa; 2) liikevaihto tai sitä vastaava tuotto ylittää 200 000 euroa; tai 3) palveluksessa on keskimäärin yli kolme henkilöä." (Kirjanpilolaki 1997/1336 § 1:1a.) Tällöin yrittäjä voi tehdä kirjanpidon yhdenkertaisena eli maksuperusteisena, jolloin yksinkertaisimmillaan kirjanpitoon merkitään tulot ja menot. Yhdenkertaisen kirjanpidon pitäminen on vain yksityisiä elinkeinonharjoittajia koskeva poikkeus. (Verohallinto 2016a.)

Liikkeenharjoittajien on kuitenkin lopulta oikaistava kirjanpitonsa suoriteperusteiseksi verotusta varten, vaikka oikeus olisikin ollut yhdenkertaiseen kirjanpitoon. (Verohallinto 2016a.) Kahdenkertaisessa eli suoriteperusteisessa kirjanpidossa kaikki tapahtumat kirjataan aina kahdelle kirjanpidon tilille. Toiselle tilille kirjaus tehdään debet-, toiselle kredit-puolelle. Vaikka oikeus olisikin tehdä yhdenkertaista kirjanpitoa, suuri osa yksityisistä elinkeinonharjoittajista tekee kirjanpito-ohjelmien kahdenkertaiselle kirjanpidolle suunnatun tarjonnan ja esimerkiksi myyntisaamisten ja ostovelkojen kirjaamisen vuoksi kahdenkertaista kirjanpitoa. (Rekola-Nieminen 2016, 24-28.)

2.1.4 Verotus

Koska yksityinen elinkeinonharjoittaja on luonnollinen henkilö, tämä tulee ottaa huomioon myös verotuskysymyksissä. Verotus jaetaan ansio- ja pääomatuloihin. Pääsääntö on, että elinkeinosta saatavasta tulosta pääomatuloa on 20 prosentin tuotto elinkeinotoiminnan nettovarallisuudelle ja loput ovat ansiotuloa. (Tomperi 2015, 30–32.)

Nettovarallisuus lasketaan kuvan 2 mukaisesti taseen perusteella elinkeinotoimintaan kuuluvien varojen ja velkojen erotuksena, johon lisätään 30 % ennakonpidätyksen alaisten palkkojen määrästä verotuksen päättymistä edeltävän vuoden ajalta. Pääomatuloveroa maksetaan 30 % ja ansiotuloa verotetaan progressiivisen taulukon mukaan. (Tomperi 2015, 30–32.)

Kuva 2. Nettovarallisuuden laskeminen.

2.2 Osakeyhtiö

Kaupparekisteriin eniten merkitty yritysmuoto on vuosittain ollut osakeyhtiö (Patentti- ja rekisterihallitus 2016c). Yksityisestä elinkeinonharjoittajasta on hyvä aloittaa varsinkin pienimuotoinen yritystoiminta, mutta toiminnan kasvaessa ja esimerkiksi henkilöstön laajentuessa on syytä harkita osakeyhtiömuotoa.

Osakeyhtiömuotoja on kaksi erilaista: julkinen osakeyhtiö ja yksityinen osakeyhtiö. Yksityisen osakeyhtiön vähimmäisosakepääoma on 2 500 € ja sen toiminimessä tulee olla joko sana "osakeyhtiö" tai sen lyhenne "oy". Vastaavasti julkisessa osakeyhtiössä osakepääoman on oltava vähintään

80 000 € ja toiminimessä tulee olla joko ”julkinen osakeyhtiö” tai ”oyj”. Näistä ainoastaan julkinen osakeyhtiö voi olla pörssiyhtiö, jolloin sen arvopapereista voi käydä julkista kauppaa. (Suojanen ym. 2008, 143–144.)

2.2.1 Vastuut

Toisin kuin yksityisen elinkeinonharjoittajan tapauksessa, osakeyhtiö on aina omistajistaan erillinen, itsenäinen oikeushenkilö. Osakeyhtiö kantaa itsenäisesti vastuun ja hallitsee omaisuuttansa. Osakeyhtiön osakkeenomistajat taas eivät ole täysin vastuussa yrityksen velvoitteista kuten yksityinen elinkeinonharjoittaja. (Villa ym. 2007, 58.)

2.2.2 Yrityksen perustaminen

Osakeyhtiön perustaminen on hieman monivaiheisempaa kuin yksityisenä elinkeinonharjoittajana toimimisen aloittaminen. Mähösen, Säiläkiven ja Villan (2007, 34) mukaan osakeyhtiön perustamisen vaiheita on neljä: 1) perustamissopimuksen ja yhtiöjärjestyksen laadinta, 2) osakkeiden merkitseminen, 3) niiden maksaminen ja 4) kaupparekisteriin rekisteröinti.

Osakeyhtiölaki (2006/624 § 2:1–3) vaatii perustamissopimuksen olevan kirjallinen, kaikkien osakkeenomistajien allekirjoittama sopimus. Sen sisällön vähimmäisvaatimukset ovat sopimuksen päivämäärä, osakkeenomistajat ja heidän merkitsemänsä osakkeet, osakkeen merkintähinta ja maksuaika sekä yhtiön hallituksen jäsenet. Liitteeksi perustamissopimukseen tarvitaan yhtiöjärjestys, jonka pakollisina osina on mainittava yhtiön toiminimi, kotipaikka Suomessa sekä toimiala. Lisäksi tilikaudesta määrätään joko perustamissopimuksessa tai yhtiöjärjestyksessä. Perustamissopimuksen allekirjoittamisen jälkeen johdon jäsenten ja tilintarkastajien tehtävät sekä toimikausi alkavat.

Yhtiöjärjestys voi vähimmäisvaatimusten perusteella olla hyvin suppea, mutta varsinkin useamman osakkaan osakeyhtiössä se tulisi laatia huolella. Perustamisvaiheen jälkeen yhtiöjärjestyksen tehtävä astuu kuvaan usein vasta kriiseissä ja osakkaiden välisissä riitatilanteissa. Huolellisesti etukäteen suunnitellun ja toteutetun yhtiöjärjestyksen avulla voidaan ongelmatilanteissa palata siihen, mitä yhtiön asioista on yhteisesti sovittu. (Siikarla 2006, 31–33.)

Tuleva osakkeenomistaja maksaa perustamissopimuksessa sovitun määrän sovituista osakkeista yhtiön tilille. Tämä yhtiön osakkeesta saama vastike merkitään yhtiön osakepääomaan, jollei muutoin ole sovittu. Osakkeet voidaan maksaa myös apporttiomaisuudella eli muulla osakkeenomistajan omaisuudella kuin rahalla, mikäli luovutushetkellä omaisuuden arvo yhtiölle on vähintään maksua vastaava ja mikäli tästä on sovittu perustamissopimuksessa. (Siikarla 2006, 38–39.)

Osakeyhtiön perustamissopimuksen allekirjoittamisen jälkeen yhtiö tulee ilmoittaa kaupparekisteriin kolmen kuukauden kuluessa. Ilmoittaminen onnistuu sähköisellä (käsittelymaksu 330 €) tai paperisella (380 €) perustamisilmoituslomakkeella, jonka allekirjoittaa hallituksen varsinainen jäsen tai tämän valtuuttama henkilö. Mukaan liitetään henkilötietolomake, perustamissopimus, yhtiöjärjestys sekä kuitti käsittelymaksusta. Samalla perustamisilmoituksella voidaan ilmoittautua yksityisen elinkeinonharjoittajan tapaan myös ennakkoperintä- ja työnantajarekistereihin sekä arvonlisäverovelvollisten rekisteriin. (Patentti- ja rekisterihallitus 2016d.)

2.2.3 Osakkeet

Osakeyhtiön perustamisvaiheessa perustajajäsenestä tulee yhtiön osakas, kun hän merkitsee ja maksaa määrättyt osakkeensa. Osakkeet merkitsevät osakkaan osuutta yhtiön varoihin ja perustamisvaiheessa osuutta osakepääomaan. Osakkeiden arvo kasvaa yrityksen tuottaessa voittoa. (Siikarla 2006, 54.)

Osakeyhtiölain (2006/624 § 3:1–3) mukaisesti kaikki osakkeet tuottavat lähtökohtaisesti yhtäläiset oikeudet yhtiössä. Yksi tärkeä osakkeenomistajan oikeus on osakkeen tuottama äänivalta, joka on yksi ääni per osake. Poikkeuksista, kuten äänivallattomista osakkeista, voidaan kuitenkin määrätä yhtiöjärjestyksessä.

Todistukseksi osakkeistaan osakkeenomistaja voi halutessaan saada osakekirjan yhtiön hallitukselta. Osakekirjoja ei ole pakko olla yhtiössä lainkaan käytössä. Osakkaan näin vaatiessa sellainen on kuitenkin annettava, mikäli osakkeet on rekisteröity ja merkitty osakeluetteloon. (Siikarla 2006, 92.)

2.2.4 Kirjanpito ja tilintarkastus

Osakeyhtiöllä on oikeudellisen muotonsa perusteella kirjanpitovelvollisuus, johon ei vaikuta se, millaista toimintaa yrityksessä on. Osakeyhtiön lisäksi myös osuuskunnalla, avoimella yhtiöllä ja kommandiittiyhtiöllä on kirjanpitovelvollisuus kirjanpitolain säädösten mukaisesti. (Tomperi 2011, 11–12.)

Yhdenkertaisen kirjanpidon tekeminen on ainoastaan luvussa 2.1.3 mainittujen kriteerien täyttävien luonnollisten henkilöiden oikeus, joten osakeyhtiössäkin kirjanpito on tehtävä kahdenkertaisena. Pääperiaatteet jokaisen yritysmuodon kahdenkertaisessa kirjanpidossa ovat samat, mutta osakeyhtiössä on tehtävä esimerkiksi osakkeisiin liittyviä kirjauksia.

Osakeyhtiön, kuten muidenkin yhteisöjen ja säätiöiden, on valittava tilintarkastuslain mukaan hyväksytty tilintarkastaja ja toimitettava

tilintarkastus. (Mähönen ym. 2007, 102–103.) Sen avulla voidaan valvoa yrityksen tilikauden kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen sekä hallinnon oikeellisuutta, jotta eri sidosryhmät voivat luottaa esimerkiksi saamaansa tilinpäätösinformaatioon ja tehdä päätöksiä tätä kautta. (Suomen tilintarkastajat n.d.) Tilintarkastajaa ei kuitenkaan tarvitse valita, mikäli enintään yksi seuraavista edellytyksistä on täyttynyt yrityksen päättyneellä ja sitä edeltäneellä tilikaudella: taseen loppusumma on yli 100 000 euroa, liikevaihto yli 200 000 euroa tai palveluksessa on keskimäärin yli kolme henkilöä. (Mähönen ym. 2007, 103.)

2.2.5 Verotus

Osakeyhtiö on itsenäinen verovelvollinen, jolle vahvistetaan verotettava tulo. Tämä tulo verotetaan yhteisön tuloverona, joka on 20 %. Lisäksi osakeyhtiölläkin voi olla eri tulolähteisiin kuuluvia tuloja, joita verotetaan eri tavalla: esimerkiksi osakeyhtiön saamia osinkotuloja verotetaan eri tavoin riippuen siitä, onko osingonsaaja ja osingonmaksaja yksityinen vai julkinen osakeyhtiö. (Tomperi 2015, 45–53.)

Kun osingonsaajana on pörssiyhtiö, osinko on aina verovapaata. Näin on myös listaamattoman yhtiön tapauksessa, mikäli osingonjakajakin on listaamaton yhtiö. Listaamattoman yhtiön pörssiyhtiöstä saama osinko on veronalaista, ellei yhtiön omistusosuus kyseisestä pörssiyhtiöstä ole vähintään 10 prosenttia. (Tomperi 2015, 53.)

Taulukon 1 avulla myös hieman monimutkaisempi, luonnollisen henkilön saaman osingon verotus konkretisoituu. Tämän ymmärtäminen tulee kyseeseen siinä tapauksessa, että osakas nostaa yrityksestään osinkoa palkan sijaan. Osakkeen matemaattinen arvo lasketaan vähentämällä yhtiön veronalaisista varoista velat ja jakamalla saatu luku yhtiön ulkona olevien osakkeiden lukumäärällä. (Tomperi 2015, 46.) Pääomatuloa verotetaan 30 % aina 30 000 euroon asti, jonka jälkeen veroprosentti on 34 %. (Verohallinto 2016b.)

Taulukko 1. Yhteenveto osinkojen verotuksesta. (Tomperi 2015, 53 ja Verohallinto 2014 mukailten.)

Osingonsaaja	Osinkoa jakaa pörssiyhtiö	Osinkoa jakaa listaamaton yhtiö
<i>Luonnollinen henkilö</i>	85 % veronalaista pääomatuloa, 15 % verovapaata	25 % veronalaista pääomatuloa siitä osasta, kun osingon määrä vastaa matemaattiselle arvolle laskettua 8 % vuotuista tuottoa. 150 000 euron ylittävästä osingosta 85 % veronalaista pääomatuloa . Matemaattisesta arvosta 8 % ylittävältä osalta 75 % veronalaista ansiotuloa .
<i>Listaamaton yhtiö</i>	Veronalaista tuloa. Mikäli omistusosuus vähintään 10 %, verovapaata.	Verovapaata.
<i>Pörssiyhtiö</i>	Verovapaata.	Verovapaata.

2.3 Muista yritysmuodoista

Kokonaiskuvan kartoittamiseksi on hyvä tutustua myös muihin suosittuihin yritysmuotovaihtoehtoihin. Tässä luvussa käydään läpi ennalta mainitsemattomia keskeisiä yritysmuotoja.

2.3.1 Avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö

Avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö on hyvä käsitellä yhdessä, sillä vaikkakin ne ovat eri yritysmuotoja, ovat ne suurelta osin samankaltaisia. Molemmat yhtiöt ovat henkilöyhtiöitä, mikä tarkoittaa kahden tai useamman henkilön eli yhtiömiehen organisaatiota, joka perustuu yhteistoimintaan. (Villa ym. 2007, 24.)

Henkilöyhtiössä on perustamishetkellä oltava vähintään kaksi yhtiömiestä, jotka voivat olla luonnollisten henkilöiden lisäksi myös oikeushenkilöitä, kuten osake- tai henkilöyhtiöitä. Henkilöyhtiö syntyy, kun vapaamuotoinen, yhtiön tärkeistä asioista sopiva yhtiösopimus tulee voimaan. Tämä yhtiösopimus liitetään kaupparekisteriin tehtävään

perustamisilmoitukseen ennen elinkeinotoiminnan aloittamista. (Karttunen ym. 2015, 421–422.)

Ero avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön välillä on seuraava: kommandiittiyhtiössä yhtiömiehiä on oltava vähintään yksi vastuunalainen ja yksi äänetön. Äänetön yhtiömies toimii pääasiassa yhtiön sijoittajana: hän sijoittaa yhtiöön sovitun pääomapanoksen, josta hän saa tilikausittain sopimuksenmukaisen voitto-osuuden. Äänettömällä yhtiömiehellä ei ole muita vastuita yhtiössä. Avoimessa yhtiössä yhtiömiehiä tulee olla myös vähintään kaksi, ja he ovat keskenään tasavertaisia, ellei muutoin ole sovittu. Avoimessa yhtiössä ei siis ole äänettämiä yhtiömiehiä. (Suojanen ym. 2008, 137–142.)

Avoimen yhtiön yhtiömiehet ja kommandiittiyhtiön vastuunalaiset yhtiömiehet vastaavat jokainen erikseen yhtiön veloista koko omaisuudellaan. Kyse on yhteisvastuusta. Yhtiömiehillä on myös oikeus edustaa yhtiötä yksin, ilman muita yhtiömiehiä, sekä ottaa yhtiöstä yksityisottoja yksityisen elinkeinonharjoittajan tapaan. (Suojanen ym. 2008, 139–140.)

2.3.2 Osuuskunta

Osuuskunta eroaa edellä mainituista yritysmuodoista oleellisesti. Sen tarkoituksena on harjoittaa yritystoimintaa siten, että sen jäsenet voivat käyttää hyväkseen osuuskunnan tarjoamia palveluita. Osuuskunnassa osuuspääoman eikä jäsenten määrää ole ennalta määrätty. (Suojanen ym. 2008, 199.)

Osuuskunnan perustamiseen ei tarvita kuin yksi henkilö. Myös osuuskuntaa perustettaessa laaditaan perustamissopimus ja se rekisteröidään kaupparekisteriin kolmen kuukauden kuluessa sopimuksen allekirjoittamisesta. Jäsenistään erillisenä oikeushenkilönä osuuskunta ei tuo henkilökohtaista vastuuta jäsenilleen osuuskunnan velvoitteista, ellei säännöissä erikseen niin mainita. (Karttunen ym. 2015, 471–473.)

Jokaisella jäsenellä on oltava osuuskunnasta vähintään yksi osuus, jonka saa jäsenyyttä hakemalla ja osuuskunnan säännöissä määritellyn, kaikille saman suuruisen osuusmaksun maksamalla. Jäsen voi erota osuuskunnasta eroamisilmoituksen jättämällä ja hänellä on jäsenyyden päättyessä oikeus saada osuusmaksunsa takaisin. (Villa ym. 2007, 120–122, 135.)

3 YRITYSMUODON MUUTOKSET

Lainsäädäntöön, verotukseen ja kirjanpitoon liittyviä kysymyksiä yritysmuodon muutoksissa on aina tarkasteltava sen mukaan, mistä yritysmuodosta siirrytään mihin yritysmuotoon. Jokainen tapaus on aina omanlaisensa. Tässä luvussa tarkastellaan yritysmuodon muutoksia tämän opinnäytetyön aiheen mukaisesti erityisesti yksityisen elinkeinonharjoittajan silmin osakeyhtiömuotoa pohdittaessa.

3.1 Lainsäädäntö

Yritysmuotoa muuttaessa tärkeitä lakeja tuntee ovat mm. laki avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä (1988/389), osakeyhtiölaki (2006/624), laki elinkeinotulon verottamisesta (1968/360) sekä tuloverolaki (1992/1535). Kun yritysmuodon muutos toteutetaan oikealla tavalla säännösten mukaisesti, vältetään esimerkiksi veroseuraamuksilta. (Ukkola & Vilppula 2004, 12-13.)

Yksityisen elinkeinonharjoittajan vaihtoehdot muuttaa yritysmuotoa rajautuvat avoimeen yhtiöön, kommandiittiyhtiöön tai osakeyhtiöön. Tällöin juridisesti katsoen yritysmuoto ei todellisuudessa muutu, vaan uusi yritys perustetaan jatkamaan yksityisen elinkeinonharjoittajan aiempaa toimintaa. Verotuksellisesti katsoen yritysmuoto taas muuttuu, kun tiettyjä, verotusta koskevassa luvussa 3.3 esitettyjä sääntöjä noudatetaan. (Immonen 2006, 372, 376–377.) Yritysmuodon muutoksessakin yrityksen perustaminen tapahtuu samalla tavalla kuin täysin uutta yritystä perustettaessa, esimerkiksi osakeyhtiöksi muutettaessa luvun 2.2.2 mukaisesti.

Immosen (2006, 372) mukaan yritysmuotoa muutettaessa on huomioitava myös velkavastuun mahdollinen muuttuminen uuden yritysmuodon myötä. Muutokset voivat olla suoraa seurausta laista, mutta usein velkavastuusta sovitaan velkojan kanssa erikseen. Velkojen oikeuksia ei muutostilanteissakaan voi heikentää ilman heidän suostumustaan.

Koska yhtiömiesten määrättyä vähimmäismäärää on noudatettava myös yritysmuotoa muuttaessa, on kommandiittiyhtiötä perustettaessa otettava mukaan yhtiökumppani. Myös avoimeen yhtiöön tarvitaan ainakin sijoittajamaisessa asemassa oleva äänetön yhtiömies vastuunalaisen lisäksi, mutta osakeyhtiöön kumppania ei edes kannata ottaa muutostilanteessa mukaan. Kun osakeyhtiön perustamisvaiheessa osakkeiden ainoa merkittävä on yksityisenä elinkeinonharjoittajana toiminut yrittäjä, hänen tuloverotuksessaan varoja ja liiketoimintaa ei katsota luovutetuksi. Liiketoiminta siis jatkuu eri yritysmuodossa. (Honkamäki & Pennanen 2010, 337.)

Toisin kuin esimerkiksi avoimen yhtiön muuttamisesta osakeyhtiöksi, yksityisestä elinkeinonharjoittajasta osakeyhtiöksi muuttamisesta ei löydy lainkaan säännöksiä yhteisöainsäädännöstä. Verolainsäädännöstä sen sijaan säännöksiä löytyy mahdollistamaan muutos siten, että yrityksen verotuksellinen identtisyys säilyy. (Immonen 2006, 374.)

Yksityisen elinkeinonharjoittajan toimintaa jatkaessa osakeyhtiömuotoisena yksityinen elinkeinonharjoittaja siirtää osakkeiden merkitsemisen jälkeen yrityksen varat ja velat osakeyhtiölle, eli antaa sille apporttiomaisuutta maksuksi osakkeista rahan sijaan. (Immonen 2006, 374.) Honkamäen ja Pennasen (2010, 342) mukaan osakeyhtiötä ei ole pakollista perustaa apporttiomaisuutta antamalla, mutta käytännössä tällöin yrityksen identtisyys ei säily liiketoiminnan alkaessa. Osakeyhtiön voi perustaa jo valmiiksi etukäteen ilman apporttia, mutta liiketoimintaa ei saa syntyä ennen apporttiomaisuuden antoa.

Kun yksityisen elinkeinonharjoittajan liikeomaisuus siirretään apporttina uuteen osakeyhtiöön, tulee tästä mainita osakeyhtiön perustamissopimuksessa. Sopimukseen liitetään omaisuuden yksilöivä selvitys, jolla todetaan myös annettavan omaisuuden kattama osakemaksu, seikat jotka vaikuttavat liikeomaisuuden arvostamiseen sekä sen arvostamisessa noudatettavat menetelmät. Tilintarkastaja antaa lausunnon tästä selvityksestä sekä siitä, vastaako tämän apportin arvo vähintään perustettavan yksityisen osakeyhtiön vähimmäisosakepääomaa 2 500 €. (Kyläkallio 2012.) Mikäli apporttiomaisuuden arvo ei riitä kattamaan määriteltyä osakemaksua, puuttuva osuus voidaan suorittaa myös rahana (Honkamäki & Pennanen 2010, 26).

3.2 Kirjanpito

Honkamäen ja Pennasen mukaan (2010, 341–342) kirjanpidollisesti tärkein seikka yritysmuodon muutoksen keskellä on vertailutietojen esittäminen. Kirjanpitoa ei siis voi aloittaa aivan puhtaalta pöydältä yritysmuodon muuttuessa, vaan uudenmuotoisen yrityksen tilikauden alkaessa on huomioitava myös edellinen tilikausi vanhanmuotoisessa yrityksessä.

Edellisen yritysmuodon ja edellisen tilikauden ajalta on siis esitettävä vertailutietoja. Vertailutiedot tulee esittää kirjanpidossa samalla tavalla kuin mikäli yritysmuotoa ei olisi ikinä muutettukaan, sillä yrityksen toiminta jatkuu samana myös yritysmuodon muuttuessa. Mikäli yksityisen elinkeinonharjoittajan ei ole ollut pakollista suorittaa kirjapitoa kahdenkertaisena, tasetakaan ei ole tarvinnut laatia eikä siksi osakeyhtiöksi muuttuessa vertailutietoja täydessä määrässään tarvitse esittää. (Honkamäki & Pennanen 2010, 341–342.)

Yksi kirjanpidon tärkeä käsite yritysmuodon muutoksissa on tasejatkuvuus. Tasejatkuvuuden ymmärtämiseksi on hyvä tietää, mitä tase tarkoittaa ja

mistä se koostuu. Taulukko 2 esittää tuloslaskelman sekä taseen molemmat puolet yksinkertaistettuna.

Taulukko 2. Tuloslaskelman ja taseen yksinkertaistetut sisällöt.

Tuloslaskelma	Tase VASTAAVAA	Tase VASTATTAVAA
<i>Tilikauden tuloksen syntyminen:</i>	<i>Yrityksen varallisuus:</i>	<i>Yrityksen rahoitus:</i>
+ Tuotot (liikevaihto, rahoitus- ja korkotuotot, muut tuotot)	Pysyvät vastaavat (tuottavat tuloa jatkuvasti useiden tilikausien ajan, esim. rakennukset, aineettomat oikeudet, sijoitukset, kalusto)	Oma pääoma (esim. osakepääoma, rahastot, tilikauden voitto)
- Kulut (mm. ostot, henkilöstökulut, poistot)	Vaihtuvat vastaavat (muut erät, kuten vaihto-omaisuus, myynti- ja muut saamiset, rahat)	Tilinpäätössiirtymien kertymä (poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)
= Voitto / Tappio		Pakolliset varaukset (esim. eläke- ja verovaraukset)
		Vieras pääoma (lainat, ostovelat, siirtovelat)

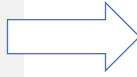

Tuloslaskelma ja tase ovat kirjanpidon raportteja ja yksiä tilinpäätöksen asiakirjoista. Tuloslaskelmasta selviää tilikauden kulut ja tuotot sekä tilikauden tulos. Tuloslaskelman avulla voidaan siis arvioida, mistä tilikauden tulos johtuu. Tase puolestaan kertoo tilikauden päättyessä yrityksen varallisuuden. Taseen toinen puoli, vastaavaa, kuvaa yrityksen varat ja toinen puoli, vastattavaa, rahan lähteet. Taseen molempien puolten loppusummat ovat samat. (Tomperi 2011, 146–163.)

Jotta tilinpäätös ja toimintakertomus antaisivat luotettavaa informaatiota niiden lukijalle, on kirjanpitolaissa määritelty yleiset periaatteet tilinpäätöksen laatimista varten. Tasejatkuvuus on yksi näistä periaatteista. Tasejatkuvuuden periaatteella tarkoitetaan sitä, että päättyneen tilikauden päätöstaseen perusteella suoritetaan uuden tilikauden tilinavaus. Tilikauden vaihteessa ei siis saa taseen ryhmittelyyn tehdä minkäänlaisia muutoksia ennen kuin tilikauden avaava tase on tilinpäätöksen mukaisesti syötetty. (Rekola-Nieminen 2016, 87–92.) Yritysmuodon muutoksissa tämä tarkoittaa sitä, että uudenmuotoisen yrityksen ensimmäisen tilikauden tilinavaus suoritetaan vanhanmuotoisen yrityksen päätöstaseen perusteella.

Tasejatkuvuuden lisäksi tärkeää yritysmuodon muutoksissa on verotuksellinen ja kirjanpidollinen jatkuvuus. Verotuksellisella jatkuvuudella tarkoitetaan sitä, että vanhanmuotoisen yrityksen varat ja

velat siirretään saman määräisinä ja saman tulolähteen varoiksi ja veloiksi uudenmuotoiseen yritykseen. Kirjanpidollinen jatkuvuus tarkoittaa varojen ja velkojen merkitsemistä uudenmuotoisen yrityksen kirjanpitoon saman määräisinä. (Verohallinto 2016c.) Kaikki nämä jatkuvuuden käsitteet takaavat yritystoiminnan jatkumisen uudessa yritysmuodossa mahdollisimman identtisesti vanhan yritysmuodon aikaiseen toimintaan verrattuna. Yksi tärkeimmistä asioista huolehtia yritysmuodon muutoksessa onkin jatkuvuus eri näkökulmista. Jatkuvuuden tässä luvussa käsitellyt näkökulmia esitetään yksinkertaistettuna taulukossa 3.

Taulukko 3. Jatkuvuuden käsitteitä yritysmuodon muutoksessa.

	vanhanmuotoinen yritys		uudenmuotoinen yritys
tasejatkuvuus	vanha tilikausi: pääöstase		uusi tilikausi: tilinavaus pääöstaseen perusteella
verotuksellinen jatkuvuus	varat ja velat verotuksessa		saman määräiset ja saman tulolähteen varat ja velat verotuksessa
kirjanpidollinen jatkuvuus	varat ja velat kirjanpidossa		saman määräisinä kirjanpidossa

3.3 Verotus

Yksi syy yritysmuodon muuttamiseen voi olla verotus. Honkamäen ja Pennasen (2010, 29) mukaan osakeyhtiössä verotus voikin olla muihin yritysmuotoihin verrattuna edullista. Tämä pätee varsinkin silloin, kun yrityksen omistajan ei tarvitse nostaa kaikkia voittoja osinkoina heti omaan käyttöönsä. Mikäli yrityksen tavoitteena on saada yrityksen liiketoiminta kasvamaan ja voittovaroja on mahdollista jättää osakeyhtiöön, on osakeyhtiön valitseminen edullinen vaihtoehto. Henkilöyhtiö on sen sijaan yleensä parempi valinta silloin, kun yrityksen varoja tarvitaan pääasiassa yrittäjän elämiseen.

Eri yritysmuodoissa verotus toimii eri tavoin. Ennen yritysmuodon muutoksia on hyvä tietää, miten verotus järjestyy uuteen yritysmuotoon mentäessä. Lisäksi yritysmuodon muutoksissa keskeistä on pyrkiä lopputulokseen ilman verotusseuraamuksia. Tämä onnistuu verolakien säännöksiä seuraamalla.

Tuloverolain (1992/1535 § 24) mukaan yrityksen katsotaan jatkavan toimintaansa yritysmuodon muutostilanteissa, mikäli aiemmin harjoitetun

toiminnan varat ja velat on siirretty samoissa arvoissa sekä mikäli yksityinen elinkeinonharjoittaja osakeyhtiömuotoon siirtyessä merkitsee kaikki osakkeet itse. Mikäli toimintaa jatketaan avoimessa yhtiössä, on elinkeinonharjoittajan tultava tämän yhtiömieheksi ja kommandiittiyhtiössä vastuunalaiseksi yhtiömieheksi. Lisäksi laki sisältää säädöksiä muista tapauksista, kuten kuolinpesän harjoittamasta elinkeinotoiminnasta.

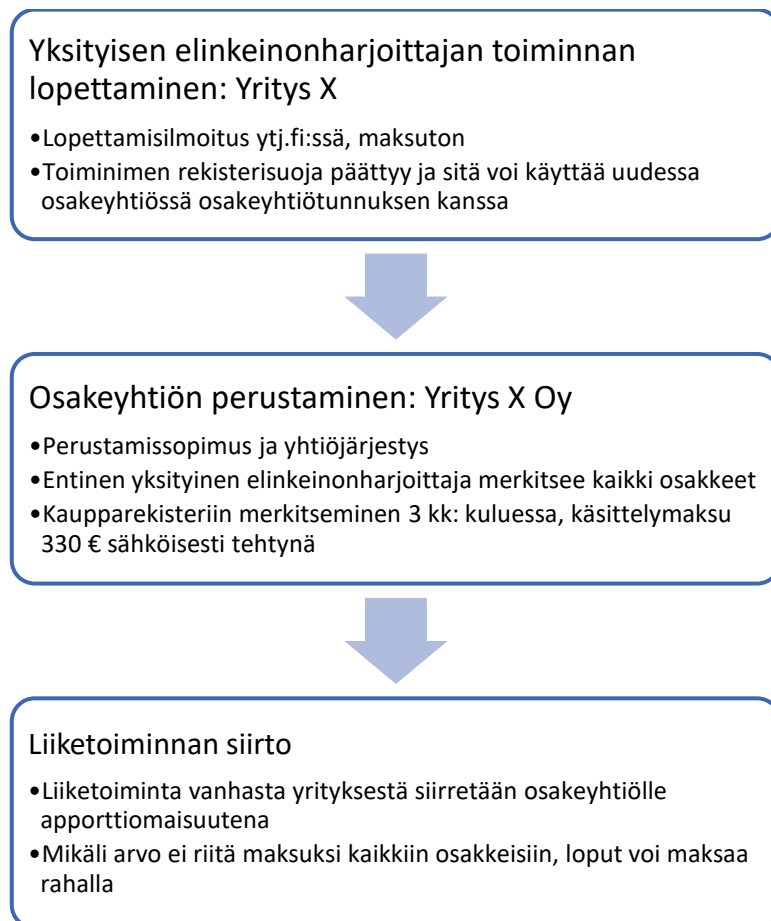
Mikäli tämän tuloverolain kohdat täsmäävät ja toimintaa jatketaan uudessa yrityksessä, yksityisen elinkeinonharjoittajan toiminnan jatkaminen yhtiönä oikeuttaa verotukselliseen jatkuvuuteen. (Immonen 2006, 376–377.) Tärkeää on, että yrityksen identiteetin voidaan katsoa pysyneen samana muutoksen jälkeenkin. Pääasiassa tarkoituksena on, että yritystä voidaan pitää yritysmuodon muutoksen jälkeen edelleen samana yrityksenä kuin aiemmin. (Honkamäki & Pennanen 2010, 336.)

Osakeyhtiöön yksityisestä elinkeinonharjoittajasta siirryttäessä verovuosi katkeaa, kun osakeyhtiö on merkitty kaupparekisteriin. Osakeyhtiön verotus alkaa kyseisestä päivästä ja yksityisen elinkeinonharjoittajan verotus päättyy. Henkilöyhtiöksi siirryttäessä taas yritystä verotetaan koko kalenterivuoden ajalta uuden yritysmuodon mukaan riippumatta muutoksen ajankohdasta. (Verohallinto 2016d.)

Jotta yksityisen elinkeinonharjoittajan yrityksen muutos osakeyhtiöksi säilyttää yrityksen verotuksellisen identtisuuden, on osakeyhtiötä perustettaessa yrittäjän merkittävä kaikki osakkeet itse. Lisäksi vanhan yrityksen varat ja velat on siirrettävä jatkuvuusperiaatteen mukaisesti perustettavalle uudelle osakeyhtiölle osakemerkinnän maksuksi, jolloin kyseessä on osakeyhtiön apporttiperustaminen. Tällöin käytännössä yksityinen elinkeinonharjoittaja on luovuttanut yrityksensä osakeyhtiölle kaikkine varoineen ja velkoineen. (Immonen 2006, 374.)

3.4 Käytännön toimenpiteet

Yritysmuodon muutokseen sisältyy erilaisia käytännön toimenpiteitä, kuten ilmoitusten ja uusien sopimusten laatimista. Kuvasta 3 ilmenee tärkeimmät käytännönläheiset vaiheet yksityisestä elinkeinonharjoittajasta osakeyhtiöksi siirtyessä.

Kuva 3. Käytännön toimenpiteet yksityisestä elinkeinonharjoittajasta osakeyhtiömuotoon siirryttäessä.

Yksityinen elinkeinonharjoittaja jatkaa yrityksensä toimintaa osakeyhtiömuotoisena osakeyhtiön perustamalla. Tällöin osakeyhtiö perustetaan normaalisti luvun 2.2.2 mukaisesti. Patentti- ja rekisterihallitus (2016e) huomauttaa, että muutoksessa yksityisen elinkeinonharjoittajan y-tunnus ei siirry missään tapauksessa osakeyhtiölle, vaan osakeyhtiö saa uuden y-tunnuksen käyttöönsä.

Yksityisen elinkeinonharjoittajan toiminta lopetetaan täyttämällä yksityisen elinkeinonharjoittajan lopettamisilmoitus Yritys- ja yhteisötietojärjestelmä – palvelussa sivulla ytj.fi tai paperisella lomakkeella. Ilmoitus on maksuton ja se on tehtävä viipymättä lopettamisesta. Toimintaa lopettaessa kannattaa huomioida myös toiminimen rekisterisuojan päättyminen. (Patentti- ja rekisterihallitus 2016f.) Ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä, mikäli toiminta jatkuu myös yksityisen elinkeinonharjoittajan muodossa ja mikäli uuden osakeyhtiömuotoisen yrityksen toiminimi tulee eroamaan tämän toiminimestä. (Patentti- ja rekisterihallitus 2016e.)

Yksityisen elinkeinonharjoittajan on tehtävä lopettamisilmoitus siinä tapauksessa, että samaa toiminimeä halutaan käyttää myös osakeyhtiömuotoisessa yrityksessä. Tällöin uuden yritysmuodon tunnus on liitettävä toiminimeen, esimerkiksi muodossa Yritys X Oy. (Patentti- ja rekisterihallitus 2016e.)

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Tämän opinnäytetyön tutkimuksellisen osuuden on tarkoitus selvittää toimeksiantajayritys Yritys X:n toiminnan nykytilaa sekä tulevaisuuden suunnitelmia ja mahdollisuuksia sekä uhkia. Selvitys ja opinnäytetyön teoriaosuus luvuissa 2 ja 3 luovat monipuolisen pohjan johtopäätösten ja kehitysehdotusten tekemiselle luvussa 6.

4.1 Tutkimusmenetelmät

Laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimusote ja määrällinen eli kvantitatiivinen tutkimusote eroavat Kanasen (2010, 36–42, 74–75) mukaan siten, että määrällinen tutkimus tutkii lukuja ja niiden välisiä suhteita, kun taas laadullinen tutkimus tutkii kaikkea muuta. Laadullisessa tutkimuksessa halutaan ymmärtää ilmiötä, selittää ja tarkastella sitä syvällisesti. Määrällinen tutkimus perustuu selkeään ennakkotietoon, jonka perusteella ilmiö tuodaan käytäntöön esimerkiksi kyselylomakkeiden avulla.

Mäntylä, Toomar ja Reukauf (2013, 39) selittävät laadullisen ja määrällisen tutkimuksen eroavan analyysiltään pääasiassa siten, että laadullisella tutkimuksella pyritään vain harvoin yleistämään tietoa. Määrällisessä tutkimuksessa tavoitteisiin päästään analysoiden numeroita ja tilastollisia menetelmiä sekä riippuvuussuhteita, kun taas laadullisessa tutkimuksessa aineistoa käsitellään kuvailen ja luokitellen.

Tämä opinnäytetyö toteutettiin laadullisena tutkimuksena, sillä tarkoituksena oli tarkastella aiheena olevaa ilmiötä syvällisesti teoriaa sekä käytäntöä yhdistellen. Laadullinen tutkimusote on hyvä lähtökohta tällaiseen tutkimukseen, jossa tutkittavia asioita on vain vähän ja koko aihetta halutaan ymmärtää syvällisesti.

Kananen (2010, 48) mainitsee tärkeimmiksi laadullisen tutkimuksen tiedonkeruumenetelmiksi havainnoinnin, teemahaastattelun sekä erilaiset dokumentit. Tässä opinnäytetyössä sopivimpana tiedonkeruumenetelmänä voitiin nähdä teemahaastattelu, jonka avulla voidaan kerätä tärkeää, monipuolista ja syvällistä tietoa Yritys X:n nykytilanteesta ja tulevaisuuden suunnitelmista sekä resursseista eri näkökulmista.

4.2 Teemahaastattelut

Haastattelutyypit voidaan Hirsjärven ja Hurmeen (1993, 29–38) mukaisesti jakaa kolmeen tyyppiin: lomakehaastatteluun, teemahaastatteluun sekä avoimeen haastatteluun. Avoin haastattelu on strukturoimaton, aikaa vievä ja keskustelunomainen tilanne, jossa haastateltava ohjaa aiheiden

valintaa enemmän kuin haastattelija. Lomakehaastattelu on täysin päinvastainen, lomakemuotoinen haastattelu jossa kysymykset on määriteltä etukäteen tarkasti. Kysymyksessä on siis strukturoitu haastattelu.

Teemahaastattelu jää avoimen ja lomakehaastattelun väliin. Teemahaastattelu on puolistrukturoitu haastattelu, jossa ennalta on määriteltä haastattelun teemat ja kysymykset, joihin halutaan vastauksia. Kuitenkin tilanne on lomakehaastattelua vapaamuotoisempi, jolloin haastattelija voi kysyä esimerkiksi täydennyskysymyksiä halutessaan jostakin aiheesta lisätietoa. (Hirsjärvi & Hurme 1993, 35–36.)

Teemahaastattelujen avulla voidaan tarkastella tutkittavaa ilmiötä useista eri näkökulmista ja täten pyrkiä ymmärtämään kyseistä ilmiötä paremmin. Haastattelut voi järjestää yksilö- tai ryhmähaastatteluina, mutta tärkeintä on löytää haastateltaviksi oikeat ihmiset: joko ihmiset, jotka liittyvät ilmiöön jollain tavalla suoraan, tai ihmiset, jotka tietävät ilmiöstä paljon. (Kananen 2010, 52–53.)

Tässä opinnäytetyössä haastattelut toteutettiin yksilöhaastatteluina haastateltavien vähäisen määrän vuoksi. Mukaan saatiin sekä ilmiön suoraan koskettamia että ilmiöstä hyvin tietäviä ihmisiä: toimeksiantajayrityksen omistajalta voidaan saada parasta tietoa yrityksen nykytilasta ja tulevaisuudensuunnitelmista käytännössä, kun taas yrityksen kirjanpitoa hoitavalta henkilöltä voidaan saada tärkeää tietoa aiheesta sekä talousnäkökulmaa yrityksen tilanteesta. Koska haastattelujen tarkoituksena oli olla vain osa pohjustusta opinnäytetyön tuloksille ja kehittämisehdotuksille, voitiin haastateltavien vähäinen määrä nähdä sopivana tälle tutkimukselle.

4.3 Haastattelujen suunnittelu ja toteutus

Kananen (2010, 55) mainitsee teemahaastattelun rakenteen muotoutuvan siten, että se alkaa yleisemmillä kysymyksillä ja lopulta päättyy yksityiskohtaisempiin. Tällä tavoin menetellen haastattelun alussa ei liian yksityiskohtaisilla kysymyksillä suljeta muita tärkeitä seikkoja vielä pois. Näin on pyritty myös tämän opinnäytetyön haastattelukysymykset muodostamaan: ensimmäiset kysymykset koskevat Yritys X:n nyky- ja tiloustilannetta yleisemmällä tasolla ja kysymysten edetessä pääajatus siirtyy yritystoiminnan muutostilanteisiin ja osakeyhtiöön yritysmuotovaihtoehtona.

Koska haastattelujen tarkoituksena oli selvittää tarkemmin yrityksen nykytilaa ja esimerkiksi motivaatioita sekä tulevaisuudensuunnitelmia, pidettiin nämä tärkeimpinä aiheina erityisesti yrittäjän haastattelukysymyksissä. Ilmiötä ”yksityisestä elinkeinonharjoittajasta osakeyhtiöksi” vain sivuttiin muutamissa kysymyksissä, sillä tähän nähtiin tiedon tulevan parhaiten teoreettisesta viitekehystä. Sen sijaan

kirjanpitäjän kohdalla nähtiin erinomaisena mahdollisuutena haastatella myös hänen mahdollisista kokemuksistaan yritysmuodon muutoksista.

Haastattelukysymykset muodostettiin lokakuun 2016 lopussa ja haastattelut toteutettiin marraskuun 2016 aikana. Lisäksi molempia haastatteluja täydennettiin lisäkysymyksillä joulukuussa 2016. Kirjanpitäjälle ne lähetettiin sähköpostitse ja yrittäjää haastateltiin kasvokkain, jolloin jälkimmäinen haastattelu toteutti teemahaastattelun kriteerejä hieman paremmin haastattelutilanteen ollessa hyvin keskustelunomainen. Haastattelukysymykset kokonaisuudessaan löytyvät liitteistä 1–3 ja tulokset käydään läpi luvussa 5.

5 HAASTATTELUJEN TULOKSET

Yritys X:n omistajaa, johon tässä viitataan nimellä Yrittäjä, haastateltiin 1.11.2016 ja haastattelua täydennettiin 20.12.2016. Molemmat haastattelukerrat toteutettiin suullisesti. Yritys X:n kirjanpitoa hoitavaa henkilöä, johon tässä viitataan nimellä Kirjanpitäjä, haastateltiin sähköpostin välityksellä. Vastaukset ensimmäisiin kysymyksiin saatiin 24.11.2016 ja lisäkysymyksiin 16.12.2016. Molempien haastateltavien haastattelurungossa oli osin samoja ja samantyyllisiä kysymyksiä, osin heidän ammattitaitoonsa ja kokemukseensa perustuvia kysymyksiä.

5.1 Yrityksen nykytila

Yrittäjällä on Yritys X:n nykytilasta melko positiivinen kuva. Hän kokee nykytilan hyvänä ja varsinkin asiakkaita riittävän sopivasti. Parannusta hän haluaisi nähdä yrityksen talouden kehityksessä: nyt yrityksen varoilla pärjätään ihan hyvin, mutta enemmänkin rahaa saisi jäädä käteen. Kirjanpitäjän vastaukset ovat samansuuntaisia.

Liikevaihto on tasaista, mutta kasvua on liian vähän. Tulos on hieman miinuksella. Tällä hetkellä pakolliset laskut saa maksettua, mutta yrittäjä itse jää ilman korvausta työstä. Yrittäjän palkkio on tärkeä jaksamisen ja motivaation kannalta.

Kirjanpitäjä

Kirjanpitäjä näkee taloustilanteen olleen tasaista alusta asti, eikä nähtävissä ole paljoa merkittäviä muutoksia. Yrittäjä kokee tilanteessa olleen kuitenkin noususuhdannetta, sillä palvelujen katteita on päästy nostamaan ja liikevaihtoakin jonkin verran. Vakioasiakaskunnan löytäminen on ollut Yritys X:n alun tärkein saavutus.

Ollaan noustu toiminnassa ja taloudessa. Nyt on saatu liikevaihtoa nostettua ja katteita kun on tämmöinen vakioasiakaskunta. Sen muodostamiseen meni noin puoli vuotta. Näillä vakioasiakkailla pärjää ja muutamilla satunnaisilla jotka vaihtelevat liikettä. Liikevaihto ja taloustilanne voi ja varmasti kasvaakin ilman suurempia ponnistuksia jatkossa.

Yrittäjä

5.2 Tavoitteet ja mahdollisuudet tulevaisuudessa

Yrittäjällä on tavoitteena saada Yritys X:n toimintaa ja taloutta kasvamaan lähivuosina. Aikeissa on palkata nykyisen yhden työntekijän lisäksi vähintään yksi lisää. Myös liikevaihdon ja -voiton kasvattaminen olisi

seuraava tärkeä vaihe. Tarkoituksena on pitää yrityksen nykyinen toiminta samanlaisena kuin tähänkin asti, mutta palveluvalikoimaan aiotaan ottaa uusi palvelumuoto lisää. Yritys X:n saavuttaman vakioasiakaskunnan ansiosta Yrittäjä ei näe ainakaan asiakkaiden määrän olevan rajoite liiketoiminnan kasvulle jatkossa.

Asiakkaita riittää kyllä varmasti, niistä ei ole pulaa. Asiakasmäärä ei ainakaan tule rajoittamaan kasvua. Uusista työntekijöistä voi olla ratkaisu liiketoiminnan kasvuun.

Yrittäjä

Yrittäjä näkeekin, että vähintään yksi uusi työntekijä voisi helpottaa hänen omaa työtään merkittävästi. Aikaa jäisi palvelujen tuottamiselta enemmän itse yrityksen pyörittämiseen, joka nyt kulkee pakollisena sivussa.

5.3 Muutos osakeyhtiöksi

Yrittäjän ajatus muutokselle yksityisestä elinkeinonharjoittajasta osakeyhtiöksi on lähtenyt Kirjanpitäjän ja Yritys X:n pankkiyhteyshenkilön kannusteesta. Yrittäjä kokee myös, ettei halua jämähtää yrityksensä kanssa paikoilleen, vaan haluaa kehittää sitä eteenpäin myös jatkossa. Kirjanpitäjä näkee osakeyhtiön olevan hyvä vaihtoehto Yritys X:lle.

Kyllä voisi osakeyhtiö toimia. Päivittäinen toiminta ei eroa paljoakaan toiminimen toiminnasta. Suurin ero on yrittäjän palkka: nyt rahan nosto yksityisnostona ja osakeyhtiössä palkka.

Kirjanpitäjä

Yritysmuodon muutos ei siis toisi Yritys X:n toimintaan merkittäviä muutoksia. Kirjanpitäjä kehottaa huomioimaan myös osakeyhtiön velvoitteet, kuten pakolliset yhtiökokoukset ja hallituksen kokoukset. Ennen muutosta olisi hyvä tutustua jonkin verran myös osakeyhtiölakiin.

Yrittäjältä löytyy resursseja ja halua kehittää Yritys X:n toimintaa. Osakeyhtiö yritysmuotona kiinnostaa Yrittäjää kehotusten lisäksi mm. yrityksen palveluvalikoiman laajentumisen takia ja tästä johtuen todennäköisen liikevaihdon kasvun takia. Hän näkee myös työntekijöiden määrän kasvun yhtenä tärkeänä syynä harkita muutosta.

On tiedossa, että osakeyhtiö on hyvä vaihtoehto siinä tilanteessa, kun haluaa kasvattaa yrityksen liikevaihtoa ja toimintaa. Tämä olisi tavoitteena ens vuonna. Myös kirjanpitäjä ja pankki on olleet kannustavia siirtymään osakeyhtiöön liikevaihdon takia.

Yrittäjä

Kirjanpitäjällä on oman kirjanpitouransa ajalta kokemusta kolmen asiakasyrityksensä yritysmuodon muutoksista. Yksi näistä oli yksityinen elinkeinonharjoittaja, joka jatkoi yrityksen toimintaa osakeyhtiömuotoisena.

Muutokset ovat sujuneet hyvin, ei ole ollut ongelmia esim. uuden y-tunnuksen tai uuden nimen kanssa. Vanhat sopimukset on uusittu ilman ongelmia. Muutoksia on tehty lähinnä verotuksen vuoksi, ja olemme keskustelleet myös yrityksen ”uskottavuudesta”. Onko osakeyhtiö uskottavampi kuin toiminimi? Se koetaan joskus vanhanaikaiseksi ja pieneksi nurkkapajaksi. Koska nämä yritykset ovat olleet pieniä, etupäässä yksinyrittäjiä, ei liikevaihdossa ole huomattavia muutoksia eikä liiketoimintasuunnitelmaa ole muutettu.

Kirjanpitäjä

5.4 Käytännön kysymykset muutostilanteessa

Yrittäjä aikoo jatkaa Yritys X:n omistajuutta yksin myös osakeyhtiömuodossa. Muita osakkaita ei siis näillä näkymin ole tulossa mukaan ainakaan alkuvaiheessa. Yrittäjä aikoo myös lopettaa yksityisen elinkeinonharjoittajan toiminnan ja käyttää samaa toiminimeä osakeyhtiömuodossa. Uudelle palvelumuodolle otetaan mahdollisesti vielä sivutoiminimi käyttöön.

Yritysmuodon muutostilanteessa tärkeitä huomioitavia seikkoja ovat niin tasejatkuvuus kuin kirjanpidollinen ja verotuksellinenkin jatkuvuus, jotka ovat Kirjanpitäjän mukaan melko ongelmattomia ottaa huomioon Yritys X:n tilanteessa.

Kun toiminimen yritysmuoto muutetaan osakeyhtiöksi, toiminimen päättynyt tase esim. 31.12.2016 siirtyy uuden osakeyhtiön avaavaksi taseeksi 1.1.2017. Näin koko omaisuus ja velat siirtyvät uudelle yritykselle. Esim. Lainoista täytyy tehdä uudet sopimukset lainan antajan kanssa. Pankin lainojen siirto voi viedä aikaa muutamia viikkoja, joten suunnittelu on hyvä alkaa ajoissa.

Kirjanpitäjä

Kirjanpitäjä muistuttaa tarkistamaan tavarantoimittajilta mahdollisista vaadittavista vakuuksista osakeyhtiöltä. Hänen mukaansa myös pankista kannattaa kysyä esimerkiksi yritystilin kustannuksista ja vakuutusyhtiöstä mahdollisista vakuutusmuutoksista. Yrittäjä mainitsee lainaa Yritys X:llä olevan vain yhdestä pankista, josta osakeyhtiömuotoa yritykselle ehdotettiin. Täten ainakin velkojen suostumus muutokselle tuntuisi olevan kunnossa.

Parhaaksi ajankohdaksi muutokselle Yrittäjä mainitsee tammi-helmikuun vaihteen sen ollessa vuoden hiljaisin aika ja kysynnän ollessa silloin vähimmillään. Kirjanpitäjä huomauttaa, että siirtyminen osakeyhtiömuotoon onnistuu aina myös kesken tilikauden. Lisäksi Yritys X:llä on käyttämättä tilikauden 2015 tappio, jonka käyttö kannattaisi huomioida.

Haastattelunaikaisten tietojen mukaan, Yritys X:n varojen ja velkojen siirtäminen apporttina ei riittäisi osakemerkinnän 2 500 € maksuksi. Kirjanpitäjä kertoo voittoa olleen 31.10.2016 464,50 €, jolloin Yrittäjän tulisi henkilökohtaisesti sijoittaa vähintään 2 000 € yrityksen osakepääomaan. Yrittäjän mukaan tässä ei ole kuitenkaan ongelmaa, sillä hänen henkilökohtaiset varansa riittäisivät hyvin vaikka koko vähimmäismäärän 2 500 € maksuksi.

5.5 Tulosten yhteenveto

Taulukko 4 tiivistää tulosten pääasiat. Yrittäjän ja kirjanpitäjän vastaukset Yritys X:n nykytilanteesta olivat melko samansuuntaisia: tilanne on ihan hyvä, mutta taloutta tulisi saada kasvamaan, jotta esimerkiksi yrittäjällekin jäisi enemmän palkkiota tekemästään työstä. Talouskasvua ei ole ollut yrityksen perustamisen jälkeen näkyvissä, vaan taloudellinen tilanne pysyy jatkuvasti melko samana. Kuitenkin asiakkaita ja palveluiden kysyntää riittää.

Kirjanpitäjän näkemykset tulevaisuuden tarpeille sekä yrittäjän lähitulevaisuuden tavoitteet ovat vastaavia. Yrittäjällä on halua kasvattaa yrityksen liiketoimintaa ja tulevaisuuden tavoitteena onkin saada talous kasvamaan palveluvalikoiman laajentamisella ja ainakin yhdellä uudella työntekijällä. Kirjanpitäjä näkee talouskasvun tarpeellisena myös yrittäjän motivaation ylläpitämisen vuoksi.

Muutoksessa osakeyhtiöksi ei vaikuttaisi olevan ongelmia yrittäjän ja kirjanpitäjän vastausten perusteella. Yrittäjällä on selkeä näkemys pitää yrityksen toiminta melko samanlaisena myös uudessa yritysmuodossa ja alkaa pikkuhiljaa kasvattamaan toimintaa eri keinoin. Kirjanpitäjän kokemuksen mukaan muutoksen ei pitäisi tuoda suuria eroavaisuuksia yrityksen toimintaan jatkossakaan.

Taulukko 4. Tulosten yhteenveto.

	NYKYTILANNE	TULEVAISUUS	MUUTOS OSAKEYHTIÖKSI
YRITTÄJÄ	- kysyntää riittää - taloudellisesti pärjätään, mutta enemmän saisi jäädä käteen	- tavoitteena talouden ja toiminnan kasvu - uuden työntekijän palkkaaminen ja palveluvalikoiman laajentaminen	- sama toiminimi - ei muita osakkaita - velkojen suostumus ok - mahdollisuus sijoittaa osakepääomaan
KIRJANPITÄJÄ	- talouskasvua nyt liian vähän - taloustilanne pysynyt perustamisesta asti melko samana	- yrittäjä tarvitsee enemmän palkkiota työstään	- ei suurta eroa toimintaan - voi tuoda uskottavuutta

6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Yritysmuodon muutoksissa on otettava huomioon laajasti asioita eri osa-alueilta, kuten lainsäädännöstä, kirjanpidosta ja verotuksesta. Eri yritysmuotojen tapauksissa muutokset tapahtuvat eri tavoin ja mahdollisuudet sekä rajoitukset eri päätöksiin vaihtelevat riippuen siitä, mikä yritysmuoto on kyseessä lähtö- ja päätöstilanteessa.

Muutos yksityisestä elinkeinonharjoittajasta osakeyhtiöksi koskettaa useita yksinyrittäjiä, jotka haluavat kehittää yrityksensä liiketoimintaa tai esimerkiksi ottaa yritystoimintaan mukaan muita yrittäjiä. Muutostilannetta on osattava suunnitella etukäteen niin verotuksellisesta kuin kirjanpidollisestakin näkökulmasta. Lisäksi itse muutostilanteessa on tiedettävä, mitä käytännön toimenpiteitä tarvitaan yritysmuodon muutoksen aikaansaamiseksi.

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, miten muutos yksityisestä elinkeinonharjoittajasta osakeyhtiöksi tapahtuu ja onko kyseinen muutos opinnäytetyön tekohetkellä hyödyllinen toimeksiantajayrityksen Yritys X kannalta. Kysymyksiin kerättiin vastauksia kattavan teoreettisen viitekehyksen avulla sekä Yritys X:ää koskevin teemahaastatteluin.

6.1 Johtopäätökset

Yritys X:n tapauksessa muutos yksityisestä elinkeinonharjoittajasta osakeyhtiöksi oli täysin mahdollinen tutkimuksen tekohetkellä vuodenvaihteessa 2016–2017. Yrityksellä oli käytössään tarvittavat taloudelliset resurssit osakepääoman maksamiseen ja yrittäjällä riitti omia henkisiä resurssejaan, kuten motivaatiota, yrityksen arjen pyörittämisen lisäksi myös muutoksen suunnitteluun ja toteuttamiseen. Lisäksi kannustusta ja tukea muutokselle tuli niin kirjanpitäjän kuin pankin suunnasta heidän hyödynnettävissä olevan ammattitaitonsa ja tietonsa ohella.

Tutkimustulosten perusteella voitiin tehdä johtopäätöksiä mahdollisen muutoksen ajankohdasta. Opinnäytetyön teon aloitushetkellä syksyllä 2016 yrittäjän aikeissa oli muuttaa yrityksensä osakeyhtiömuotoiseksi mahdollisesti jo aivan lähitulevaisuudessa. Tutkimustulokset kuitenkin osoittivat, ettei muutoksen kanssa kannata pitää kiirettä. Koska n. 1,5-vuotiaan yrityksen liiketoiminta ei ollut perustamisensa jälkeen nähnyt merkittävää kasvua ja koska yrittäjä ei pakollisten maksujen jälkeen saanut itselleen tarpeeksi palkkiota työstään, olisi tärkeintä ensin päästä kasvattamaan liiketoimintaa.

Osakeyhtiömuoto ei ole paras vaihtoehto siinä tapauksessa, että yrityksen omistaja joutuu ottamaan lähes kaikki yrityksen voitot omaan

elämiseensä. Tämän takia ensimmäisenä Yritys X:n olisi parasta saada yrityksen liikevaihto ja liikevoitto noususuhdanteeseen, jonka jälkeen osakeyhtiötä voitaisiin harkita hyvänä vaihtoehtona jatkossa. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi uuden työntekijän palkkaamisen jälkeen, mikäli yrityksen talous on saatu kasvuun tässä vaiheessa. Yksi vaihtoehto on myös talouskasvun mahdollisesti alettua odottaa vuoden 2018 alkuun, jolloin yrittäjän mukaan on vuoden paras ajankohta muutoksien toteuttamiselle.

Mikäli Yritys X päättää siirtyä yksityisestä elinkeinonharjoittajasta osakeyhtiömuotoon, tulee se olemaan melko mutkatonta. Koska osakkeenomistajia uuteen yritysmuotoon on tulossa vain yksi, säilyy yrityksen verotuksellinen identtisyys. Yrityksen kirjanpitäjän mukaan myös eri jatkuvuuden periaatteet on mahdollista ottaa hyvin huomioon. Lisäksi osakepääoman merkintämaksu tulee onnistumaan joko yrittäjän henkilökohtaisella sijoituksella, Yritys X:n voitolla tai niiden yhdistelmällä. Tärkeimmät toimenpiteet yrittäjällä ennen muutostilannetta on ottaa selvää osakeyhtiölainsäädännöstä ja kasvattaa tietoutta osakeyhtiössä toimimisesta, sekä selvittää mahdolliset muutokset esimerkiksi tavarantoimittajilta, pankilta ja vakuutusyhtiöiltä.

6.2 Opinnäytetyön toteutus

Tutkimus toteutettiin laadullisena tutkimuksena ja tiedonkeruumenetelmänä käytettiin teemahaastattelua. Tutkimuksen toteuttamiseen ei nähty muuta vaihtoehtoa kuin laadullinen tutkimus, sillä aihe on laaja ja siitä haluttiin saada monipuolisia näkemyksiä. Tähän teemahaastattelu sopi hyvin. Lisäksi teemahaastattelu perusteli myös tutkittavien vähäinen määrä, jolloin esimerkiksi lomakehaastattelu olisi tehnyt tutkimuksesta turhan suppean.

Yrittäjän kohdalla teemahaastattelun kriteerit täyttyivät hyvin haastattelun sekä lisähaastattelun ollessa keskustelunomaisia tilaisuuksia. Kirjanpitäjän haastattelut sen sijaan olivat enemmän lomakehaastattelun tapaisia haastattelujen toteutustavan ollessa sähköposti. Kysymykset olivat kuitenkin avoimia ja niihin saatiin täsmällisiä vastauksia, joten tuloksiin voitiin olla melko tyytyväisiä. Suullisesti toteutetussa haastattelussa keskustelua olisi voitu kuitenkin viedä hieman syvemmälle ja vastauksia laajentaa.

Opinnäytetyön tavoitteet saatiin täytettyä odotusten mukaisesti. Selvitys muutoksesta yksityisestä elinkeinonharjoittajasta osakeyhtiöksi muodostui monipuoliseksi ja eri näkökulmat huomioonottavaksi. Myös toimeksiantajayrityksen kysymykseen muutoksen järkevyydestä opinnäytetyön tekohetkellä saatiin haastattelujen avulla perusteltu vastaus.

Kiireisten haastateltavien tiukasta aikataulusta huolimatta tutkimusprosessi sujui täysin aikataulun mukaan. Teoreettinen viitekehys

valmistui sisällöllisesti lähes kokonaan ennen haastattelukysymysten muodostamista, jotta pohjalla oli hyvät tiedot aiheesta ennen haastatteluja. Tämä osoittautui hyväksi ratkaisuksi.

Ensimmäisen haastattelukierroksen jälkeen todettiin analysoitavaa materiaalia olevan vähäisesti. Haastattelujen tarkoitus ei ollut aluksikaan olla kovin laajoja, vaan vastauksia aiottiin käyttää yhtenä työkaluna teoreettisen viitekehyksen ohella johtopäätöksiä tehdessä. Suppeiden haastattelujen takia päädyttiin kummallekin haastateltavalle tekemään vielä tarkentavia lisäkysymyksiä ja täysin uusia kysymyksiä, joissa tähdättiin aiempaa konkreettisempiin vastauksiin. Lisäkysymyksistä voidaan katsoa olleen paljon hyötyä johtopäätöksiä tehdessä ja aineistolukua 5 muodostaessa.

Pääasiassa tutkimustulosten voidaan katsoa olevan luotettavia. Haastateltavien vastauksissa voi nähdä pienen sävyeron Yrittäjän nähdessä yrityksensä talouden positiivisemmassa valossa kuin Kirjanpitäjän, jonka ajatukset olivat hieman kriittisempiä. Tämän voi selittää Yrittäjän uskolla omaan yritykseensä sekä Kirjanpitäjän tietojen Yritys X:stä perustuvan pääasiassa pelkkiin lukuihin. Kokonaisuudessaan vastaukset olivat kuitenkin samansuuntaisia. Kirjanpitäjän vastausten voidaan nähdä tuovan lisää luotettavuutta tutkimukseen sen perusteella, että hän on Yritys X:stä erillinen toimija ja tuottaa Yritys X:lle palveluita omassa yrityksessään. Kirjanpitäjän ja Yrittäjän eri näkökannat Yritys X:ää kohtaan sekä heidän erisuuntaiset ammattitaitonsa näkyvät vastauksissa eri näkökulmina ja monipuolisuutena.

Myös työn lähteet voidaan nähdä olevan luotettavia. Lähteet ovat monipuolisia ja niitä on käytetty niin teoreettisessa viitekehyksessä kuin tutkimusosuudessaakin vaihtelevasti lähdeviitteet asiallisesti merkiten. Suurin osa lähteistä muodostuu suomalaisesta kirjallisuudesta, joka on kirjoitettu 2000-luvun puolella. Koska esimerkiksi osakeyhtiölaki on uudistunut vuonna 2006, kaikki tämän jälkeen tehdyt osakeyhtiölakiin perustuvat lähteet voidaan nähdä luotettavina ja ajantasaisina. Ainoa ennen 2000-lukua tehty kirjallisuuden lähde on Hirsjärven ja Hurmeen vuodelta 1993 peräisin oleva kirja Teemahaastattelu. Tällaiset tutkimuksenteon perusteita koskevat tiedot voidaan katsoa olevan edelleen paikkaansa pitäviä, kunhan niitä tarkastelee kriittisellä otteella.

Nettilähteet tässä opinnäytetyössä koostuvat pääasiassa Finlexin lakiteksteistä sekä Patentti- ja rekisterihallituksen ohjeista. Kaikki nettilähteet ovat ajankohtaisia ja ovat peräisin luotettavilta tekijöiltä: suurin osa nettilähteistä on Suomen julkisen sektorin käsiä. Muiden nettilähteiden takana on ammattilehti sekä ammattiyhdistys, joiden tarjoaman tiedon voidaan katsoa olevan ammattimaista ja luotettavaa. Kansainvälisten lähteiden puuttumista tästä työstä voidaan perustella sillä, että työn aihe on erittäin sidonnainen Suomen lainsäädäntöön.

Kansainväliset lähteet voisivat tuoda kansainvälistä näkökulmaa joihinkin osaa tekstiä, mutta sitä ei nähty tarpeellisena lisäarvona työlle.

Opinnäytetyön tekijä pääsi kartuttamaan omaa ammatillista asiantuntijuuttaan itseään kiinnostavasta aiheesta työn tekemisen aikana. Tietous eri yritysmuodoista syventyi ja yritysjärjestelyjen maailma aukesi. Henkilökohtaisella tasolla opinnäytetyön avulla karttuneista tiedoista ja taidosta tulee varmasti olemaan jatkossa hyötyä työelämässä. Itsekriittisyys ja stressaavat tilanteet opettivat rennompaan otteeseen ja kirjoittamisesta tuli matkan varrella jatkuvasti innostavampaa.

6.3 Jatkokehitys

Jatkokehitysmahdollisuudet tälle opinnäytetyölle ovat laajat. Yksi käytännöllinen mahdollisuus jatkokehitykselle olisi jo opinnäytetyön suunnitteluvaiheessa pohdittu opas yritysmuodon muutokselle. Pienyritysmailmassa voidaan nähdä tarvetta tämänkaltaiselle suunnatulle ohjeistukselle, jonka avulla esimerkiksi yksinyrittäjän aika vapautuu tiedonkeruulta itse työn tekemiseen. Oppaan voi suunnata myös suoraan toimeksiantajalle Yritys X:lle odottamaan yritysmuodon muutoksen sopivaa hetkeä, jolloin kaikki tarvittava tieto olisi valmiina muutoksen toteuttamista varten.

Jatkokehitystä voi suunnata myös laajempaan tutkimukseen yritysmuodon muutoksista ja niiden lainalaisuuksista. Pelkkä aihe yritysmuodon muutoksista on erittäin laaja ja sisältää näkökulmia verotuksesta lainsäädäntöön ja kirjanpitoon sekä erilaiset muutokset eri yritysmuotojen välillä. Tämä opinnäytetyö voidaan nähdä hyvänä pohjana monenlaiselle jatkokehitykselle, sillä työstä löytyy tarvittavia perustietoja moniin eri mahdollisuuksiin.

LÄHTEET

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. (1993). *Teemahaastattelu*. 3. painos. Helsinki: Yliopistopaino.

Honkamäki, T. & Pennanen, M. (2010). *Yritysjärjestelyjen käsikirja*. Kirjanpito, verotus ja yhtiöoikeus. Helsinki: WSOYpro Oy.

Immonen, R. (2006). *Yritysjärjestelyt*. 3., uudistettu painos. Helsinki: Talentum.

Kananen, J. (2010). *Opinnäytetyön kirjoittamisen käytännön opas*. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Karttunen, T., Laasanen, H., Sippel, L., Uitto, T. & Valtonen, M. (2015). *Juridiikan perusteet*. 5., uudistettu painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Kirjanpitolaki 1997/1336. Haettu 12.10.2016 osoitteesta <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971336>

Kyläkallio, K. (2012). *Yrityksen juridisen muodon muuttamisesta*. Haettu 3.10.2016 osoitteesta <http://tilisanomat.fi/content/yrityksen-juridisen-muodon-muuttamisesta-0>

Mähönen, J., Säiläkivi, A. & Villa, S. (2007). *Osakeyhtiölaki pienyhtiössä*. Helsinki: WSOYpro.

Mäntylä, K., Toomar, J. & Reukauf, M. (2013). *Graka kaulassa. Gradun ja kandin tekijän selviytymisopas*. Helsinki: Finn Lectura.

Osakeyhtiölaki 2006/624. Haettu 13.10.2016 osoitteesta <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060624>

Patentti- ja rekisterihallitus. (2016a). *Tilastoa rekisteröidyistä uusista yrityksistä*. Päivitetty 7.1.2016. Haettu 12.10.2016 osoitteesta <https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yritystenlkm/rekisteroidytyritykset.html>

Patentti- ja rekisterihallitus. (2016b). *Yksityisen elinkeinonharjoittajan perustamisilmoitus*. Päivitetty 14.7.2016. Haettu 12.10.2016 osoitteesta <https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yeh/perustaminen.html>

Patentti- ja rekisterihallitus. (2016c). *Yritysten lukumäärät kaupparekisterissä*. Päivitetty 7.1.2016. Haettu 13.10.2016 osoitteesta <https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yritystenlkm/lkm.html>

Patentti- ja rekisterihallitus. (2016d). *Osakeyhtiön perustamisilmoitus*. Päivitetty 13.4.2016. Haettu 13.10.2016 osoitteesta <https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/osakeyhtio/perustaminen.html>

Patentti- ja rekisterihallitus. (2016e). *Yksityisen elinkeinonharjoittajan toiminnan jatkaminen osakeyhtiömuotoisena*. Päivitetty 14.7.2016. Haettu 5.11.2016 osoitteesta <https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yeh/muutokset/muutososakeyhtio/ksi.html>

Patentti- ja rekisterihallitus. (2016f). *Yksityisen elinkeinonharjoittajan lopettamisilmoitus*. Päivitetty 16.9.2016. Haettu 5.11.2016 osoitteesta <https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yeh/lopettaminen.html>

Rekola-Nieminen, L. (2016). *Kirjanpitolaki käytännössä*. 4. painos. Helsinki: Edita.

Siikarla, P. (2006). *Osakeyhtiölaki & käytäntö*. Helsinki: Yrityskirjat.

Suojanen, K., Savolainen, H. & Vanhanen, P. (2008). *Opi oikeutta. Tradenomin käsikirja*. 5. painos. Helsinki: KS-Kustannus Oy.

Suomen tilintarkastajat. (n.d.). *Mitä on tilintarkastus?* Haettu 2.11.2016 osoitteesta <http://www.suomentilintarkastajat.fi/yhdistys/hyva-tilintarkastustapa/mita-on-tilintarkastus>

Tilastokeskus. (2016). *Työllisyys ja työttömyys vuonna 2015*. Haettu 14.11.2016 osoitteesta http://www.tilastokeskus.fi/til/tyti/2015/13/tyti_2015_13_2016-04-12_kat_002_fi.html

Tomperi, S. (2011). *Käytännön kirjanpito*. 19., uudistettu painos. Helsinki: Edita Prima Oy.

Tomperi, S. (2015). *Yritysverotus ja tilinpäätösuunnittelu*. 27., uudistettu painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Tuloverolaki. 1992/1535. Haettu 31.10.2016 osoitteesta <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19921535>

Ukkola, O. & Vilppula, T. (2004). *Yrityksen omistus muutoksessa. Sukupolvenvaihdos, yhtiömuoto, verotus*. Helsinki: Edita.

Verohallinto. (2014). *Osinkotulojen verotus*. Haettu 2.11.2016 osoitteesta [https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Verohallinnon_ohjeet/Osinkotulojen_verotus\(34928\)](https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Verohallinnon_ohjeet/Osinkotulojen_verotus(34928))

Verohallinto. (2016a). *Kirjanpito, tilikausi ja verovuosi*. Päivitetty 29.4.2016. Haettu 12.10.2016 osoitteesta [https://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Liikkeen_ja_ammattinharjoittaja/Perustaminen/Kirjanpito_tilikausi_ja_verovuosi\(9362\)](https://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Liikkeen_ja_ammattinharjoittaja/Perustaminen/Kirjanpito_tilikausi_ja_verovuosi(9362))

Verohallinto. (2016b). *Sijoitukset*. Päivitetty 4.1.2016. Haettu 2.11.2016 osoitteesta <https://www.vero.fi/fi-FI/Henkiloasiakkaat/Sijoitukset>

Verohallinto. (2016c). *Toimintamuodon muutos osakeyhtiöksi*. Haettu 11.11.2016 osoitteesta [https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Elinkeinoverotus/Yritysmuodon_muutos_ja_yritysjarjestelyt/Toimintamuodon_muutos_osakeyhtioksi\(39967\)](https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Elinkeinoverotus/Yritysmuodon_muutos_ja_yritysjarjestelyt/Toimintamuodon_muutos_osakeyhtioksi(39967))

Verohallinto. (2016d). *Yritysmuodon muutos*. Päivitetty 17.10.2016. Haettu 31.10.2016 osoitteesta [https://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Liikkeen_ja_ammattinharjoittaja/Muutokset_toiminnassa/Yritysmuodon_muutos\(9865\)](https://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Liikkeen_ja_ammattinharjoittaja/Muutokset_toiminnassa/Yritysmuodon_muutos(9865))

Villa, S., Ossa, J. & Saarnilehto, A. (2007). *Yritysmuodot – toiminta, rahoitus ja verotus*. Helsinki: WSOYpro.

Haastattelut

Kirjanpitäjä. 2016. Yritys X:n kirjanpitoa hoitava henkilö. Sähköpostihaastattelut 24.11.2016 ja 16.12.2016.

Yrittäjä. 2016. Yritys X:n omistaja. Haastattelut 1.11.2016 ja 20.12.2016.

HAASTATTELURUNKO YRITTÄJÄN HAASTATTELUUN

Alustava haastattelurunko yrittäjän haastattelemista varten

Nykytilanne

- 1) Millaisena näet yrityksen nykytilanteen?
- 2) Miten kuvailisit yrityksen toiminnan ja talouden kehittymistä perustamisesta tähän päivään asti?

Tavoitteet ja mahdollisuudet tulevaisuudelle

- 3) Mitkä ovat tavoitteesi yritykselle muutaman vuoden kuluttua?
- 4) Olisiko palveluiden kysynnän perusteella mahdollista kasvattaa yrityksen liiketoimintaa jatkossa?

Muutos osakeyhtiöksi

- 5) Löytyykö sinulta ja multa yrityksessä mukana toimivilta henkilöiltä halua ja resursseja tehdä muutoksia yrityksen toimintaan lähiaikoina osana yrityksen arjen pyörittäystä?
- 6) Milloin olisi yrityksen toiminnan kannalta hyvä ajankohta tehdä toiminnan muutoksia?
- 7) Miksi osakeyhtiö yrityksen yritysmuotona kiinnostaa?
- 8) Mikäli yritysmuoto muuttuu osakeyhtiöön, tuletko olemaan ainoa osakas vai tuleeko muita henkilöitä mukaan?

HAASTATTELUKIRJE KIRJANPITÄJÄLLE

Hei!

Teen opinnäytetyötä aiheena ”Yksityisestä elinkeinonharjoittajasta osakeyhtiöksi – Case Yritys X” ja pyrin osana sitä kartoittamaan Yritys X:n nykytilannetta sekä tulevaisuuden uhkia ja mahdollisuuksia haastatteluilla. Yritys sekä vastaajat pysyvät nimettöminä opinnäytetyössä.

Kiitos erittäin paljon vastauksista etukäteen!

Roosa Kortnesniemi
3. vuosikurssin opiskelija
Liiketalouden koulutusohjelma
Hämeen ammattikorkeakoulu

- 1) **Miten kuvailisit Yritys X:n taloustilannetta tällä hetkellä?**
- 2) **Miten kuvailisit Yritys X:n taloustilanteen kehittymistä yrityksen perustamisesta tähän päivään?**
- 3) **Voisiko Yritys X:n yritysmuotona toimia osakeyhtiö? Miksi, miksi ei? Muita vaihtoehtoja?**
- 4) **Mikäli osakeyhtiömuotoon siirryttäisiin Yritys X:ssä, mikä on oma näkemyksesi sopivasta ajankohdasta muutokselle?**
- 5) **Näetkö mahdollisessa muutoksessa osakeyhtiöksi Yritys X:lle mahdollisia haasteita/uhkia?**
- 6) **Entä mitä mahdollisuuksia muutos voisi yritykselle tuoda?**
- 7) **Onko kirjanpitourasi aikana monet asiakasyrityksesi tehneet yritysmuodon muutoksia?**
- 8) **Jos on, miten nämä ovat onnistuneet? Onko liiketoimintaa esimerkiksi päästy kasvattamaan tämän jälkeen?**
- 9) **Sana on vapaa – käytännön vinkkejä, ideoita?**

Kiitos erittäin paljon vastauksista!

LISÄKYSYMYKSET HAASTATTELUIHIN

Kirjanpitäjä

1. Yritysmuodon muutoksissa on tärkeää huomioida niin tasejatkuvuus kuin kirjanpidollinen ja verotuksellinenkin jatkuvuus, jotta yritystoiminta jatkuisi mahdollisimman identtisenä. Olisiko jatkuvuuden periaatteet helppo huomioida Yritys X:n kohdalla, mikäli osakeyhtiöksi siirryttäisiin? Tulisiko mitään ongelmia vastaan?
2. Tämänhetkisten tietojen mukaan, riittäisikö Yritys X:n varojen ja velkojen siirtäminen apporttina osakeyhtiöön osakemerkinnän (2500 €) maksuksi? Jos ei, miten tulisi menetellä?

Yrittäjä

1. Onko tarkoituksena lopettaa yksityisen elinkeinonharjoittajan toiminta, mikäli osakeyhtiöön siirryttäisiin? Entä nykyinen yrityksen toiminimi, aiotaanko se ottaa käyttöön osakeyhtiömuodossa?
2. Onko yrityksellä lainaa eri paikoista? Onko velkojen suostumus otettu huomioon aikeissa muuttaa yritysmuotoa?
3. Juuri tällä hetkellä näyttäisi kirjanpitäjältä saatujen vastausten perusteella siltä, että osakepääoman maksuksi ei riitä pelkkä apporttiomaisuuden siirto osakeyhtiöön. Onko sinulla mahdollisuus sijoittaa henkilökohtaisia varoja osakemerkinnän maksuksi (väh. 2 500€)?